

Henseende ind i Grundloven; men fra en anden Side søgte man saa nær som muligt, at komme tilbage til denne oprindelige simple Betragtningssaaade, at ingen Embedsmænd kan forlade sit Embede uden Regjeringens Samtykke, men at det derimod maatte overlades til Embedsmændene og Vælgerne selv at bestemme, hvorledes Embedsmændene skulde være stillede ligeoverfor Vælgerne. Dette bragte til den sidste Deel af § 60, hvori det hedder: Embedsmænd, som vælges til Rigsdagsmænd, behøve ikke Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget. Man vilde nemlig undgaae alle de yderst uhyggelige Følger, som det paa sine Steder har vist sig at have, naar en Embedsmænd skulde henvende sig til Regjeringen og bede om Tilladelse til at maatte modtage Valg. Det blev der nu slet ikke Spørgsmaal om. Man vilde ikke have, at Regjeringen i den Henseende skulde sælde nogen Kjendelse. Derimod blev det Forhold staaende, at Embedsmænd ikke uden Regjeringens Samtykke kunde forlade deres Embeder; og det er det, som bestaaer for Dieblisset. Dersom altsaa Embedsmændene forlanger at forlade sit Embede, saa staaer det til Regjeringen at sige Nei, og dersom han saa alligevel forlader det, i Henhold til § 60, saa er det en ganske simpel Følge, at derved maa han betragtes som den, der tillige har opgivet sit Embede. Det maa være hans Sag. Der er ikke Spørgsmaal om, at hans Ret som Borger maa gaae forud for hans Pligt som Embedsmænd; men han kan ikke paa eengang med fuldkommen Frihed være begge Dele; det er for meget forlangt. Det er Betydningen, som ligger i den sidste Deel af § 60, og jeg er overbevist om, at, naar man undersøger den hele Forhandling og de Afstemninger, der have fundet Sted derom, saa vil man ikke kunne finde Andet. Naar man saa siger: men Rigsdagsmændene ere ene bundne ved deres Overbeviisning og ikke ved nogen Forfrist af deres Vælgere, og søger paa en Maade at bringe det i Forbindelse med den anden Deel, ved at paa staae, at der saa krævedes en overordentlig Styrke hos Embedsmændene til, naar han paa saadanne Betingelser kom ind i Forsamlingen, da at stemme efter sin Overbeviisning, saa er det jo ganske vist, at der slet

ikke ligger noget Mere dert for Embedsmændene end for enhver Anden; og, naar man har sagt, at han, saasnart han kom ind i Forsamlingen, møder denne Grundlovsbestemmelse, saa siger jeg hertil: ja, saa skulde han aldrig være kommen i Forsamlingen, thi den maa han jo ogsaa have mødt udenfor Forsamlingen. Den, der aldrig har mødt Grundloven, førend han kom i Forsamlingen, han skulde ikke være kommen i Forsamlingen. Han har mødt denne Bestemmelse, førend han stillede sig til Valg, han har kendt den den Gang, og han maa altsaa have sagt sig selv og sine Vælgere, til hvilken Grad han kunde følge en etendommelig Betragtningssaaade, eller den Betragtningssaaade, som han troer, at Vælgerne vilde gjort gjældende igennem ham. En Embedsmænd kan træde frem og sige til Vælgerne: „I alle de og de administrative Spørgsmaal kan jeg være, troer jeg, til Nytte med min Stemmegivning; min Anskuelse er den og den; men i alle yderligt gaaende politiske Spørgsmaal kan jeg kun i det højeste overtage en passiv og ikke en activ Stilling. Det ligger ikke i min Natur og Stilling; kunne De ikke bruge mig, saaledes som jeg er, saa tager mig ikke.“ Dersom det saa er en Mand, der nyder Tillid, og dersom det er sandt, hvilket jeg meget gjerne vil indrømme, at endeel af Embedsmændene i en ikke ringe Grad ere nyttige i Rigsdagen formedelst deres Indsigt i de særlige Forhold, saa ville en Mængde Embedsmænd blive valgte under disse Betingelser, og Rigsdagen vil ikke imellem sine Medlemmer komme til at savne netop den Art Embedsmænd, som ere nyttige Medlemmer af Rigsdagen, derved at de ere Borgere og tillige dannede Embedsmænd. Naaren Embedsmænd derimod stiller sig for sine Vælgere og siger: „Jeg er en afgjort Partimand for en eller anden politisk Anskuelse“ — Noget, som han tilvisse har Ret til at være —, saa maae han og Vælgerne vide med hinanden, at han tager Følgerne deraf; det maa han vide dobbelt, thi det vilde være i højeste Grad skadeligt, om vor lovgivende Forsamling skulde blive Skuepladsen for ærgjerrige, opadstræbende Embedsmænd. Det vilde være i høj Grad skadeligt, om Staten skulde lønne og opfostre dem,